

Gence'ye atılan füzenin işaret ettikleri

Gence, Azerbaycan'ın ikinci büyük şehridir. Yaklaşık yüz yıl önce Kafkas İslam Ordusu, bu şehirde teşkil edilmişti. Nuri Paşa, Musul'dan Gence'ye

**SELÇUK
TÜRKYILMAZ**

selcuk.turkyilmaz@yenisafak.com.tr

ulaştıktan üç gün sonra 28 Mayıs 1918'de bağımsız Azerbaycan Cumhuriyeti'nin kuruluşu bütün dünyaya ilan edildi. Bakû, o dönemde Bolşeviklerle birlikte Ermenilerin işgali altındaydı. 28 Mayıs'tan tam iki ay önce başlayan vahşetle elli bini aşan Türk

katledilmişti. Dolayısıyla Bakû bir an önce kurtarılmalıydı. Kafkas İslam Ordusu'nun harekâtını olumsuz yönde etkileyebilecek faktörlerden biri de silahlı Ermeni terör unsurlarıydı. Bu sebeple Gence'de yaşayan Ermenilere asker gönderilerek silah bırakmaları istendi. Fakat onlar silahla karşılık verdi. Gence'de meydana gelen bu çatışmada ölen askerler, Kafkas İslam Ordusu'nun ilk şehitleridir. Aradan yüz yıl geçmesine rağmen Karabağ ve işgal altındaki bölgelerden uzakta olmasına rağmen Gence'ye yapılan füze saldırısı Kafkasya'da çok az şeyin değiştiğini gösteriyor. Çatışma alanlarından uzakta kalan bölgelere füze atılması da devamlılığı gösterir.

Ermeniler, geçen yüzyılda propaganda gücünden faydalanarak tarihî hakikatleri bir ölçüde gizlemeyi başardı. Batılıların bizim adımıza konuştuğu zamanlarda tarihî hakikatleri bozup yeniden yazdılar. Fakat bu kez Ermenistan hedef gözetmeksin, sivil yerleşimleri füzelerle vurunca tarihî hakikatlerin üzerindeki sır perdesi de açığa çıkmaya başladı. Ermenistanlı yetkililer 1990'lardaki gibi Azerbaycan'da korku ve endişeye sebep olmak için sivilleri bilerek öldürdüklerini söyledi. Bugünkü gelişmeler, görmek ve anlamak isteyenler için geçmişin olaylarını da aydınlatacaktır. O zaman da şehirleri boşaltabilmek için Müslüman Türk ahalide dehşet duygusunu uyandırmak istemişlerdi.

Sırtını büyük güçlere dayayan Ermeniler, destek devam ettiği müddetçe saltanatını sürdürdü. Fakat bu saltanat bir aşamada sona erecekti. Coğrafyamızın aslî unsuru olmalarına rağmen diğer aslî unsurlar aleyhine

sona erecekti. Coğrafyamızın aslî unsuru olmalarına rağmen diğer aslî unsurlar aleyhine yabancı güçlerle kurdukları ortaklığın hükmü, desteğin devamına bağlıydı. Bu da diğer aslî güçlerin çözülme hâli ile doğrudan irtibatlıdır. Coğrafyanın aslî unsurları çözülme dönemini yaşarken yabancı güçlerin desteği işe yaradı. Fakat günümüzde olduğu gibi çözülme döneminin bitmesi ve aslî unsurların kendi imkânlarıyla güçlenmesi şartları değiştirdi. Geçmişte propaganda faaliyetleriyle tarihî gerçekleri bozup kendi lehlerine yeniden yazmanın bir anlamı vardı fakat bugün benzer bir durumdan bahsedemeyiz. BBC muhabirinin Paşinyan'a söylediği "Sizin tarihinizle ilgilenmiyoruz, Azerbaycan'ın işgal edilmiş topraklarından Ermeni güçlerin acilen tamamen ve koşulsuz çekilmesi gerekiyor" şeklindeki sözü de ifademizi doğrular niteliktedir. Eğer Türkiye ve Azerbaycan güçten düşerse propaganda ile bugünkü hakikatler de tekrar bozulacak, Ermenistan'ı destekleyen güçlerin icat ettiği hakikatler gündeme gelecektir. Türkiye ve Azerbaycan güçlendikçe Ermenistan'ın propaganda faaliyetleri bizzat Batı nezdinde geçerliliğini yitirecektir.

Diğer taraftan ise üretilmiş hakikat ya da moda ifade ile söylersek post-truth algı için gerekli zeminin oluşturulduğu da açıktır. Doğu Akdeniz'in enerji kaynaklarına bağlı olarak Libya merkezli çatışmalarda 2013'ten sonra Türkiye'nin karşısında olan irili ufaklı bütün güçlerin birlikte hareket ettiği açıktır. Birbiriyle uzlaşmaz gibi görünen bağımlı yapılar, büyük güçlerin desteği ile Türkiye'ye çok yönlü müdahaleler yaptı. Türkiye'ye diz çöktüremedikçe büyük güçler de açığa çıktı. 15 Temmuz 2016'dan sonra Türkiye'nin savunma pozisyonundan çıkıp sorunları kaynağında çözme dönemi başladı. Batı ile ilişkilerin bozulmasına da bu çerçevede bakmak gerekir. Türkiye'nin karşı hamleleri ilk önce Fransa'nın ve Amerika'nın çıkarlarına zarar verdiği için en büyük tepkiler de onlardan geldi. Bu durum Dağlık Karabağ için de geçerlidir.

Amerika, Fransa ve genel olarak Batı Avrupa; Ermenistan'a açık destek vermesine rağmen içerideki muhafazakâr muhalefet unsurları ısrarlı bir şekilde Rusya ve Türkiye karşıtlığını gündemde tutmaya çalışıyor. Rusya ve Türkiye'nin çatışması ile Fransa ve Amerika'nın kazançlı çıkacağı açıktır. Bu da içerideki muhaliflerin harekete geçmesi için yeterlidir. Üretilmiş hakikat ile gerçekliği bozup bugünkü Türkiye aleyhine bir algı oluşturmaya çalıştıklarını söyleyebiliriz.

Türkiye ve Rusya'yı çatışmaya sürükleyerek yeniden güç devşirmek istedikleri ve umutlarını yeni bir çözülmeye bağladıkları açıktır.